

ČERVEN

44

V ČERVNU byla psychiatrická léčebna v Opařanech zabrána Wehrmachtem jako lazaret, ale až do konce okupace nebyla formálně zrušena.

V ČERVNU byla na Karlovarsko vysazena parašutistka sovětského GRU Hilda Bartlová, rozená Kryštofová, která se před válkou vdala za sudetského Němce Edmunda Bartla. Ještě během léta byla zatčena Gestapem a zřejmě zavražděna v KT Ravensbrück.

V ČERVNU byla v Popovicích u Uherského Hradiště s podporou výsadku Carbon ustavena partyzánská skupina Palcát. Velitelem byl učitel Josef Konečný, zástupcem velitele protektorátní četník Jaroslav Cigánek. Skupina, která fungovala i jako podpůrná logistická síť, byla označována také Carbon-Popovice. Skupina byla napojena i na komunistické ilegální struktury okolo vydavatelů *Moravské rovnosti*.

V ČERVNU byl v Poštorné (dnes součást Břeclavi) zřízen koncentrační tábor; Zwangsarbeitslager für ungarische Juden in Österreich, ve kterém bylo vězněno průměrně asi 150 osob, ženy i muži, Židé z Maďarska. Vězni pracovali především v místní cihelně a v zemědělství. Zemřela zde minimálně jedna žena, Rosa Keteová, která byla pohřbena na místním hřbitově. Většina vězňů byla v únoru 1945 převezena do Vídně, část uprchla a ukrývala se do konce války u místních obyvatel. Další tábor tohoto typu byl zřízen v Kyjovicích, kde byly zřejmě vězněny pouze ženy, rovněž Židovky z Maďarska. Tábor byl zrušen v dubnu 1945. Třetí tábor tohoto typu, zřízený během června, se nacházel v Mackovicích, existoval zřejmě do března 1945, čtvrtým byl tábor v Nových Mlýnech, který byl v provozu pouze do 27. září, pátý tábor byl zřízen v obci Pavlov, ten byl rovněž zrušen 27. září. Do táborů Nové Mlýny a Pavlov byli Židé umístěni pouze na sezónní zemědělské práce. Šestým v červnu zřízeným táborem byl tábor v obci Slup, který zřejmě existoval až do března 1945.

BĚHEM ČERVNA došlo přes Ladislava Maredu a odbojáře z Nasavrku Jaroslava Fialku a Miloslavu Fialkovou k napojení odbojové skupiny Zpravodajská brigáda na odbojové struktury organizace Jaro.

1/6

OD 1/6 velel Řídící úřadovně Gestapa v Brně Heinz Renau. Ve funkci zůstal pouze do listopadu nebo prosince.

MINISTER RICHARD BIENERT

HAT SICH DURCH VORBILDLICHE PFLICHTERFÜLLUNG UND
STETE EINSATZBEREITSCHAFT HERVORRAGEND BEWÄHRT.
ICH SPRECHE IHM HIEFÜR MEINEN DANK AUS UND VER-
LEIHE IHM MIT DIESER URKUNDE DEN EHRENSCHILD
DES PROTEKTORATES BÖHMEN UND MÄHREN MIT DEM
HERZOG-WENZEL-ADLER IN GOLD.

Prag, den 4. Juni 1944

DER DEUTSCHE STAATSMINISTER FÜR BÖHMEN UND MÄHREN

Gunn

OD 1/6 byly v protektorátu sloučeny kriminální složky Vládní kriminální policie a Obecní kriminální policie do Protektorátní kriminální policie.

1/6 byl brněnským Gestapem zatčen bývalý policejní důstojník, člen Obrany národa Karel Nehleděl, který se do odboje zapojil okamžitě po nacistické okupaci. Byl vězněn v Kounicových kolejích, v KT Flossenbürg a v KT Saal, kde 23. března 1945 na následky věznění zemřel.

1/6 se v Praze konala první schůze zatím neoficiálního Výboru pro zbudování domovů pro jinochy a dívky na Žižkově, organizovaná Přemyslem Pitterem.

3/6

3/6 byl prezident Emil Hácha podroben v Lánech komplexnímu lékařskému vyšetření.

3/6 a **4/6** proběhly v Plzni letní Dny mládeže, organizované Kuratoriem pro výchovu mládeže. Jednalo se o sportovní akce, kterých se účastnilo více než 1 000 mladých sportovců. Od 4. července pokračovaly v dalších městech

3/6 a **4/6** proběhl na území říšské župy Sudety takzvaný generální apel protiletecké ochrany, organizovaný zástupcem župního vedoucího NSDAP Hermannem Neuburgem. Akce měla zlepšit stav protiletecké ochrany na území celé župy.

4/6

4/6 vydal K. H. Frank výnos, kterým založil vyznamenání pro obyvatele protektorátu, kteří se osvědčili postojem, plněním povinností nebo stálou pohotovostí k nasazení, pojmenované Čestný štít Protektorátu Čechy a Morava s orlicí sv. Václava.

4/6 proběhlo v cirkusu Apollo na pražské Letné slavnostní slosování odpovědí na anketní otázky, týkající se sešitové edice Kuratoria pro výchovu mládeže *Knihovna pro mládež*, vydávaná v nakladatelství Orbis. Odpovědi na anketní otázky zaslalo

Dekret k Čestnému štítu Protektorátu Čechy a Morava s orlicí sv. Václava

←

10 826 mladých lidí. První cenou bylo jízdní kolo, které získal Jiří Vesták. Jedním z vylosovaných výherců byl i pozdější známý umělecký fotograf Taras Kuščynskij, který vyhrál vzduchovku. Nejlépe hodnoceným sešitem byl *Pancéřový stíhač od Abeville*. Na druhém místě skončil sešit *Boj s minou* a na třetím místě sešit *G. W. Imhoff, slavný guvernér batavský*. Na závěr slosování vystoupil krotitel tygrů Vojtěch Trubka, poté se mimopražští soutěžící přesunuli do restaurace Belvedere, kde obdrželi polévku a náhražkovou kávu.

4/6 se podařilo parašutistům z výsadku Spelter navázat z hájovny u Myslibořic spojení s Londýnem.

4/6 obdržel vedoucí Kuratoria pro výchovu mládeže František Teuner z rukou náměstka pražského primátora Josefa Pfitznera pamětní medaili Nadace Reinharda Heydricha a jako dar stejné nadace 100 000 korun. Při této příležitosti pronesl kolaborantský projev o nutnosti spolupráce české a německé mládeže.

4/6 byl zatčen Gestapem Leopold Chmela, odbojář zpravodajské skupiny Parsifal, který byl od začátku okupace členem malé odbojové skupiny v Národní bance pro Čechy a Moravu, měl spojení na Obranu národa, okruh okolo Aloise Eliáše a od roku 1943 na odbojové struktury Jaro okolo Josefa Gni. Věznění přežil s podlomeným zdravím.

4/6 a **5/6** proběhly na řadě míst protektorátu sportovní akce a veřejná shromáždění, pořádaná Kuratoriem pro výchovu mládeže, takzvané Letní dny mládeže. Jedna z největších akcí se odehrála na sportovním stadionu v Moravské Ostravě, navštívilo ji 20 000 osob.

V NOCI ZE 4/6 NA 5/6 se v Myslibořicích příslušníkovi výsadku Spelter Janu Vavrdovi poprvé podařilo navázat z vysílačky Lenka spojení s Londýnem.

5/6

5/6 proběhla v Oldřichovicích veřejná poprava, která byla reakcí na zabití místního hajného polskými partyzány 10. května. Popravení, kteří byli těšínským Gestapem přivezeni z KT Auschwitz, neměli s incidentem nic společného. Popravě pěti mužů, zřejmě polských válečných zajatců, museli přihlížet všichni obyvatelé obce. Popraveni byli Zdzisław Dziurka, Andrzej Kurysia, Waclaw Nowosielski, Józef Niesyto a Jan Zazdrošny.

Výherce ankety Jiří Vesták

Krotitel Vojtěch Trubka

5/6 zemřel v ghettu Terezín spisovatel a propagátor židovské asimilace Eduard Lederer:

5/6 odeslal Karel Veselý-Štainer do Londýna depeši, ve které varoval, že údajní odbojáři Stanislav Jizera a Viktor Ryšánek

jsou konfidenty Gestapa. Ve vysílání BBC se potom tato informace objevila několikrát, poprvé 15. června, ale vzhledem k tomu, že okolo konfidentů Gestapo přímo nezatýkalo, zdráhal se odboj zprávě uvěřit.

6/6

6/6 zaslal prezident Emil Hácha Adolfu Hitlerovi telegram, ve kterém ho ujistil věrností říši a vírou v německé zbraně. Telegram byl reakcí na otevření druhé fronty v Normandii.

OD 6/6 mělo protektorátní četnictvo povinnost hlásit nejbližší úřadovně Gestapa, německé kriminální policii a veliteli místně příslušného Jagdkommanda jakýkoliv výskyt či stopy po uprchlých válečných zajatcích a partyzánech.

6/6 byl zatčen Gestapem Václav Dobiáš, člen odbojové skupiny Předvoj a redaktor stejnojmenného ilegálního časopisu.

Eduard Lederer

Popraven byl 10. dubna 1945 ve Zwickau. Ve stejný den proběhla rozsáhlá zatýkácí akce Gestapa proti levicové odbojové skupině v továrně Volman v Čelákovících, během které bylo zatčeno asi 40 odbojářů a skupina byla zcela rozbita.

7/6

7/6 spáchal v Příbrami sebevraždu matematik František Čuřík. Důvodem jeho dobrovolného odchodu ze života byl nátlak nacistů, aby se podílel na výzkumu rakety V-2.

8/6

8/6 byla v Odrách zatčena Gestapem za pomoc sovětským válečným zajatcům, kteří ji po dopadení udali, německá antinacistka a komunistka Elsa Stachová. Gestapo zatklo i její dceru Hertu Stachovou a manžela Hermanna Stacha. Elsa

Protektorátní legitimace Karla Veselého-Štainera.

Stachová byla brutálně vyslýchána v Novém Jičíně, kde byla 13. ledna 1945 popravena.

10/6

10/6 vydalo nakladatelství Melantrich knihu Karla Konráda *Břeh snů*, doplněnou ilustracemi Františka Tichého. Vyšlo také druhé vydání básnické sbírky Kamila Bednáře *Milenka modř*. Nakladatelství Vyšehrad vydalo román Dominika Pecy *Assunta*.

11/6

11/6 zahájilo Gestapo rádiovou protihru Moldau, namířenou proti Londýnu. K vysílání byl donucen zatčený parašutista rotný Stanislav Zuvač z výsadku Potash, kterému se podařilo záměrnými chybami upozornit Londýn na rádiovou protihru. Gestapo protihru ukončilo v prosinci.

11/6 se v Prostějově uskutečnila manifestace České ligy proti bolševismu, na které promluvil Emanuel Moravec. Akce se účastnilo asi 20 000 osob.

12/6

12/6 začala rozsáhlá zatýkácí akce plzeňského Gestapa namířená proti odbojové skupině Jestřáb, navázané na skupinu ETA, kterou se podařilo infiltrovat konfidentům Gestapa přes odbojovou organizaci KOS, kterou Gestapo používalo, aniž by to odbojáři tušili, jako volavčí síť. Většina skautských odbojářů z Jestřába v čele s Aloisem Chmelíkem a Jiřím Mäntlem byla popravena 15. září v Praze na Pankráci. Spolu s Jiřím Mäntlem byli popraveni i jeho rodiče Antonín Mäntl, který byl vedoucím odbojové skupiny, a matka Amalie Mäntlová. Popraven byl i Alois Chmelík a jeho manželka Anna Chmelíková.

OD 12/6 DO 18/6 probíhal v Českých Budějovicích kurz protektorátních hasičských sborů. Oficiálně byl kurz zaměřen na součinnost s německými hasičskými sbory a na likvidaci následků náletů, ve skutečnosti sloužil k zapojení hasičů do ilegálních struktur, podporujících výsadky a partyzánské skupiny.